

LIITETAULUKOT 1–3

Liitetaulukko 1. Eduskunnan valiokunnissa esitettyjen asiantuntijalausuntojen jakautuminen eri luokkiin kummankin hallituksen esityksen osalta. Lihavoinnilla on esitetty analyysiin mukaan otetut lausunnot. Vuoden 2020 lausuntojen osalta suluissa on esitetty ao. luokkaan kuuluvien lausuntojen kokonaismäärä. Kokonaismäärän ja analysoitujen lausuntojen määrien ero johtuu siitä, että saman tahon samansisältöiset lausunnot olivat mukana useamman valiokunnan aineistoissa.

Luokka	HE 13/2016	HE 245/2020
STM (esittelijä)	8	18
SOTE-ala	25	16 (34)
Koulutus	0	14 (23)
Kunnat	0	18
Elinkeinot	0	31
Liikenneala	0	17 (32)
Muu julkishallinto	7	28
Kirkot	0	5
AY-liike	3	8 (12)
AVit	1	4
Tapahtuma- ja kulttuuriala	0	10 (18)
Perustuslakiasiantuntijat	5	10
Yhteensä	35/49	65/233

Liitetaulukko 2. HE 13/2016 vp valiokuntien asiantuntijalausuntojen episteemisen hallinnan elementit esimerkein.

Sektori	Todellisuus
Sosiaali- ja terveys	<p>Vuonna 2014 maailmassa arvioitiin HIV:n esiintyvyydeksi 36,9 miljoona ihmistä (lähde: 2015 World AIDS Day report UNAIDS). (Lapin sairaanhoitopiiri)</p> <p>Myös jäsenmaille sitova kansainvälinen terveyssäännöstö (IHR 2005) edellyttää tartuntojen ja epidemioiden havaitsemisen sekä torjuntatoimien kattavan koko alueella oleskelevan väestön. (Emeritusprofessori Ruutu)</p>
Muut	<p>Viranomaisten välinen yhteistyö tuberkuloosin torjuntatyön osalta on toimivaa, ja tuberkuloosin valvonta on Suomessa nykyisin hyvin hallinnassa. (Helsingin kaupunki)</p> <p>Työntekijöiden ja opiskelijoiden rokotussuojaa koskevat tiedot ovat osa lain mukaan salassa pidettäviä terveydentilaa koskevia potilastietoja. (Akava)</p>
Arvot ja normit	
Sosiaali- ja terveys	<p>Välttämätön hoito voidaan tulkita kattamaan kaikkea hoitoa esim. yksinkertaisimmillaan potilaan hakeutuessa lääkäriin ihottuman tai kohonneen verenpaineen vuoksi, jolloin lääkärin on ryhdyttävä potilaan hoitoon. (Lapin sairaanhoitopiiri)</p> <p>Terveydenhoitajaliitto pitää tärkeänä, että terveydenhuollon työntekijät eivät aiheuta vakavaa vaaraa potilaille rokottamattomuudella. Tästä näkökulmasta tiettyjen työntekijäryhmien rokottaminen kattavasti on perusteltua. (Terveydenhoitajaliitto)</p>
Muut	<p>On todennäköistä, että tartuntatautien torjunnan kustannukset tulevaisuudessa kasvavat, koska ihmisten kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy edelleen (todellisuus). Tartuntatautien torjuntatoimia ei ole mahdollista rajoittaa kansalaisuuden perusteella, mutta on syytä keskittää voimavarat sellaisiin toimenpiteisiin, joilla tartuntojen leviäminen voidaan estää (arvot ja normit) (Kuntaliitto)</p> <p>Terveydenhuollon toimijoilla tulisi olla oikeus tai velvollisuus olla yhteydessä maahanmuuttoviranomaisiin sikäli kuin kyse on laittomasti maassa oleskelevista henkilöistä. (SM/Maahanmuutto-osasto)</p>
Toimijat	
Sosiaali- ja terveys	<p>Lakiesityksessä on täsmennetty erityisesti valtionhallinnon ja valtion asiantuntijalaitosten kuten Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen roolia ja yhteistyötä kuntien sekä sairaanhoitopiirien kanssa (Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri)</p>
Muut	<p>Aluehallintoviraston rooli painottuisi valtakunnallisten linjausten ja päätösten yhteensovittamisen valvontaan. (Etelä-Suomen AVI)</p>

Liitetaulukko 3. HE 245/2020 vp valiokuntien asiantuntijalausuntojen episteemisen hallinnan elementit esimerkein.

Sektori	Todellisuus
Sosiaali- ja terveys	<p>Covid 19 -pandemian yhteydessä on osoittautunut, että yksityisen sektorin tuki testaamisessa ja tartuntojen jäljittämisessä esimerkiksi työterveydenhuollon kanssa yhteistyössä on tehokasta ja kustannuksia säästävää julkisen ja yksityisen yhteistoimintaa. (HALI)</p> <p>Mahdollisuus vaikuttaa tartuntojen syntymiseen tiloissa, joissa ihmisiä kokoontuu, on merkittävä mahdollisuus tartuntojen torjunnassa ja tämän mahdollisuuden puuttuminen on kertyneen kokemuksen mukaan hankaloittanut paikoin tartuntojen torjuntaa. (HUS)</p>
Koulutus	<p>Opinto-ohjaus on jo entuudestaan ollut aliresursoitua monissa oppilaitoksissa ja poikkeuksellinen tilanne korostaa vielä lisää opinto-ohjauksen tarvetta lukiolaisten kohdatessa haasteita opintojen suunnittelussa ja suorittamisessa. (SLL)</p> <p>Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi ovat koetuksella varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa pitkään jatkuneiden poikkeusolojen takia ja työstä, jota niiden seurausten korjaamiseksi tehdään. (OAJ)</p>
Liikenne	<p>Kuljettajan on myös hyvin vaikeaa ajamisen ohella valvoa maskisuositusten toteuttamista ja ovatko turvaetäisyydet riittävät matkustajien välillä. (AKT)</p> <p>Matkustamon ilma vaihtuu kokonaan 2-3 minuutin välein (sairaaloissa n. 10 minuutin ja toimistoissa n. 20 minuutin välein). Matkustamon ilmasta 50 % on raikasta ilmaa. Lisäksi lentokoneen ilmastoinnin virtaukset suuntautuvat vertikaalisesti, mikä vähentää tartuntariskiä. (Finnair)</p>
Tapahtumat ja kulttuuri	<p>Tanssija tarvitsee fyysiset harjoituksensa, näyttelijä lavatyöskentelyn ja työryhmän, ja musiikkiyhtyeet yhdessä soittamisen ja yleisön, jotta taiteellinen toiminta voisi jatkua ja kehittyä. (Forum Artis)</p> <p>Turvavälin säilyttäminen ja fyysisen etäisyyden pitäminen vaikuttavat oleellisesti elävän musiikin elinkeinon toimintaedellytyksiin. (LiveFIN ry)</p>
Arvot ja normit	
Sosiaali- ja terveys	<p>On siis tärkeää, että rajoitustoimenpiteitä harkittaessa, silloinkin, kun kyse on vain lyhytkestoisesta tai osittaisesta toiminnan rajoittamisesta, ensisijaisena ratkaisuperusteena on lapsen etu. (Lapsiasiainvaltuutettu)</p> <p>Invalidiliitto painottaa, että lääkärin tulee aina vastata potilaan hoidosta. Sairaalahoido on järjestettävä aina, kun lääketieteelliset perusteet ja tilanne sitä edellyttävät. (Invalidiliitto)</p> <p>Selvää on, että mikäli viranomainen määrää elinkeinonharjoittajaa poikkeamaan sopimuksen mukaisesta toiminnasta, on poikkeamasta tehtävä uusi sopimus. (HALI)</p>
Koulutus	<p>Varhaiskasvatus on yksi yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisistä aloista, mutta se on lasten oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta keskeinen toimija. (VOL)</p> <p>Opiskelijoiden ja henkilöstön jaksamisesta tulee huolehtia ja turvata riittävä tiedonsaanti myös kansainvälisille opiskelijoille. (UNIFI)</p>
Liikenne	<p>... miten nyt säädettävistä velvoitteista poikkeamisiin voitaisiin ylipäänsä konkreettisesti puuttua. Tehokkaan valvonnan puuttuessa sääntelyllä voisi olla myös tervettä ja toimivaa kilpailua vääristävää vaikutusta. (Linja-autoliitto)</p> <p>Mielestämme asiakkaan tietosuoja ei voi olla kuljettajan henkeä ja terveyttä arvokkaampaa. (Suomen Taksiliiitto)</p>
Tapahtumat ja kulttuuri	<p>...sulkemalla kulttuurilaitokset estetään hyvin suurelta joukolta elinkeinon harjoittaminen. Tilanne ei ole tasa-arvoinen moniin muihin aloihin verrattuna (esim. ravintola-ala). (Forum Artis)</p> <p>Lisäksi haluamme tuoda esille sen, että esittävällä taiteella on merkitystä kansalaisten jaksamiseen kriisin aikana – senkin vuoksi esittävään taiteeseen tulee kohdistaa vain terveysturvallisuuden kannalta välttämättömiä rajoitustoimia. (Näyttelijäliitto)</p>
Toimijat	
Sosiaali- ja terveys	<p>... samat palveluntuottajat, jotka tuottavat palveluita esimerkiksi kunnille, tuottavat kuntoutuspalveluita myös Kelalle. Täten aluehallintoviraston päätös, joka koskee yksityistä palveluntuottajaa tai tämän toimintayksikköä, voi samalla vaikuttaa myös kyseisen palveluntuottajan mahdollisuuksiin toteuttaa Kelalle kuntoutuspalvelua. (KELA)</p> <p>On myös kannatettavaa, että jos julkisten tilojen käytöstä on annettu rajoittavia määräyksiä, tilojen haltijan ja käyttäjän on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset. (Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri)</p>
Koulutus	<p>... opetusta ja varhaiskasvatusta järjestävät myös muut toimijat kuin kunnat. Esimerkiksi perusopetuksen järjestäjistä 4 % on ei-kunnallisia. (SIVISTA)</p> <p>Järjestäjä voi esimerkiksi hallinnoida tiloja, joita käytetään ulkopuoliseen toimintaan, kuten urheiluseuratoimintaan tai yleisötilaisuuksiin. (AMKE)</p>
Liikenne	<p>Liikenne- ja viestintäministeriö on kuitenkin itse jättänyt tutkimatta ja siten tuomatta esiin päättäjätasolle sen, mitä hyötyjä sisävesiliikenteestä voisi koitua valtiovalle. (Sisävesiliitto)</p> <p>Tullille ja Rajavartiolaitokselle määriteltävät valtuudet antaa virka-apua kansainvälisessä liikenteessä kuntien toimivaltaisille terveysturvallisuusviranomaisille ovat erityisen tärkeitä vapaan sisärajalikenteen tilanteessa... (Satamaliitto)</p>
Tapahtumat ja kulttuuri	<p>Orkesterikenttä ja kulttuuritalot, joissa orkesterit toimivat, ovat vahvasti sitoutuneet turvallisuuskulttuurin kehittämiseen. (Sinfoniaorkesterit)</p> <p>... eri viranomaistahojen antamat valtakunnalliset tai alueelliset yleisötilaisuuksia koskevat suositukset ovat toteutuneet ennakoimattomasti sekä alueiden kulloisenkin epidemiatilanteen kannalta epäohjonmukaisesti. (Tapahtumateollisuus)</p>